

Adós, gondolkozz!

A magyar közvélemény fanyalogva áll a szakadék partján: talán nem is lett volna olyan mély, talán bele sem estünk volna. Elmúlt a veszélyérzet, visszatértek a régi reflexek. Az IMF "kalodájába" zárjuk magunkat, gyámság alá kerülünk, "eladósítjuk" az országot (most?!). TGM mennydörög: neokonzervatív kurzus, elmebaj.

Szegő Márta Népszabadság 2008. november 14.

Ám volt-e valaha adós olyan helyzetben, hogy ő diktálja a feltételeket a hitelezőnek? A dzsentri, ha elkártyázta vagyonát, váltóigérvényeire senkitől nem jutott hitelhez - jobb esetben főbe lőtte magát. Ebből kára nem származott senkinek, hisz valós pénzkölcsön nem veszett el, csupán az úri becsület. Az uralkodók árendába adtak falvakat, pénzt hozó kiváltságokat a kölcsönzőknek, hogy háborúikat finanszírozzák. Hazánk az elmúlt másfél évtizedben kiárusította vagyontárgyait - a családi ezüsből pár kiskanalat lehet még piacra dobni. Már nemcsak az állam él külföldi kölcsönökből, de a vállalatok és a lakosság is. Amíg volt pénz a világban, volt kölcsön. Most nincs. N-i-n-c-s.

Nemzetközi pénzügyi intézmények kihúzták az országot a fizetéseképtelenségből. Nem csak az államot. A lakosság ugyanúgy fizetéseképtelenné vált volna, ha a törlesztéshez a devizát 400 forintért kellett volna megvásárolnia eurónként. A magánhitelezők elzárták a pénzcseppeket. A nemzetközi intézmények támogatásának hírére is alig csepegtetnek valamit.

Magyarország adósabb a múltjával és a jövőjével, mint a világ országainak többsége, nem beszélve a szomszédjainkról, melyek mind a szocialista múltjukban, mind az elmúlt két évtizedben fegyelmezettebbek voltak minálunk, nem is tépázta meg őket ily mértékben a pénzügyi világválság. Magyarországot tetemes külföldi adóssággal érte a rendszerváltás, és ezt azóta még meg is dupláztuk. Az adósságot új adósságból törlesztjük, a kamatkiadások jó részét szintén új adósságból finanszírozzuk. Az adósságteher pedig szükségszerűen összepréseli a költségvetés egyéb kiadásait.

Ha egy család vagy egy vállalat ilyen adósságcsapdába kerül, nem gondol további költekezésre, hanem megáll, és nekilát átrendezni gazdálkodását.

Mit is vetünk a hitelezőink szemére? Azokéra, akik az általuk képviselt országok állampolgárainak adóiból képeznek közös pénzügyi alapokat? Hogy azt "diktálják": hozzátok rendbe a gazdálkodásotokat, húzzátok vissza a lábatokat a takaró alá? Ne vessétek árendába a jövőt? Vagyis az elkövetkező évtizedek nemzeti termékéből külföldre kiáramló kamatjövedelmek és törlesztő részletek ne szivattyúzzák ki a jövőbeli erőforrásokat a hazánkból? Ez a fegyelmezés a mi kalodánk?

Minél kevésbé fegyelmeztük az állami költekezést, annál drágábban jutottunk hitelhez. De jutottunk, amíg pénzbőség volt. Most már a pénzbőségnek is vége.

Aki pénzt kölcsönöz - elvárja, hogy visszakapja. Ez tán jogos elvárás. Sem a világnak, sem az Európai Uniónak nem érdeke, hogy lázas, instabil válsággóc maradjunk a térségben.

Való igaz, az 1980-90-es évek fejlődő világbeli adósságválságainak kezelésében az IMF követett el hibát. Mint púpos gyereket a prés alatt, úgy próbálta valamennyi válságba jutott fejlődő országot egy kaptafára húzva stabilizálni. Ez a sztenderd válságkezelés végül számos országban mélyítette el a súlyos szociális válságot. Ezután jogos kritikák érték a nemzetközi pénzügyi intézetet, melynek neve a világ számos szegletében átokszóval ér fel. A nemzetközi pénzügyi intézmények ezúttal az érintett kormányra bízák a pénzügyi stabilizáció mikéntjét. Hiszen a stabil gazdaságra, stabil árrendszerre, stabil forinttra, stabil adórendszerre és nemzetközi

Adós, gondolkozz!

A magyar közvélemény fanyalogva áll a szakadék partján: talán nem is lett volna olyan mély, talán bele sem estünk volna. Elmúlt a veszélyérzet, visszatértek a régi reflexek. Az IMF "kalodájába" zárjuk magunkat, gyámság alá kerülünk, "eladósítjuk" az országot (most?!). TGM mennydörög: neokonzervatív kurzus, elmebaj.

Szegő Márta | Népszabadság | 2008. november 14.

hitelképességre minékünk van szükségünk.

Az általam is mélyen tisztelt TGM mint egy bibliai próféta átkozódik a való világ ellen. Egyszer már a kezébe adnám az államkasszát, ugyan gazdálkodjék a bevételekkel. Természetesen azokkal a bevételekkel, amelyek ténylegesen beszedhetőek. Ossza el méltányosan a pénzért nyújtózkodó kezek között. Persze annyit, amennyi a kasszában van. Ne kérjen kölcsön - de fizesse az adósságok utáni kötelezettségeket. Egyúttal élénkítse a gazdaságot is, mint ahogyan azok az országok tehetik a készülő válság küszöbén, akiknek a kasszájából még erre is futja.

A szerző közgazdász
